

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Biserica și educația tineretului.

Dela uciderea deputatului Eusebiu Popovici, de către doi studenți de liceu, factorii cu răspundere ai neamului nostru, au ajuns la convingerea unanimă, că educația tineretului nostru trebuie îndrumată pe un făgaș, unde sufletul acestei tinerimi să primească alimente de însănoșare morală dela Biserica.

Conducătorii tuturor instituțiilor de educație a tinerei generații, încep să recunoască că învățământul religios în școală, este — în aceste vremuri când moralitatea laică se dovedește incapabilă de-a da chiagul sufletesc societății — de o necesitate ardentă.

Noi știm, că Biserica noastră a cerut de mult și cere neconținut, celor ce au în mână creșterea tinerelor noastre vlăstare, să deschiză porțile școalelor, ca să între Biserica, să facă educație morală și să formeze caractere folositoare pentru neam, tron și patrie. Invocăm aci cartea de mare valoare a P. S. Sale Episcopului nostru Grigorie «Tineretul României», premiată de Academia Română, în care se accentuează așa de convingător necesitatea Bisericii noastre de-a da o îndrumare mai sănătoasă, conducătorilor de mâine ai scumpei noastre patrii.

Preoțimea ortodoxă este pătrunsă de dorul ca să înceapă purificarea vieții morale a tineretului, începând din clasele primare până sus la universitate.

Sufletele copiilor sunt înveninate de-o literatură abjectă, care exploatează vjiile pentru interese de buzunar. Indiferentismul religios, cu tot cortezul său sinistru, apoi lipsa de condescendență față de părinți, profesori, binefăcători și față de aproapele, este datorită faptului, că religiei nu i-s'a dat importanța cuvenită în școa-

lele noastre. Biserica neconținut protestează și strigă contra filmelor demoralizatoare și cere înlocuirea lor cu filme culturale. Biserica vrea să altoiască în sufletele studenților, o forță morală, care să reziste otravei văzută în cinematograf sau citită în cărți pornografice. Acest tineret va prinde din ori ce fel de cărți șau ziare, numai laturea informativă. Ei vor avea tăria sufletească să nu se identifice cu nici o aberație văzută sau cetită.

O catedră pentru orele de religie în școală, este amvonul care întregeste educația. De aici li se spune, tinerilor că virtuțile lor fizice, trebuie să fie predominante de puterea sufletului, care fortifică și potențează elanul de muncă sănătoasă și viață cinstită.

Dacă Bisericii i se va da posibilitatea să-și valorizeze marea sa forță spirituală, suntem convinși că coeficientul moral va face din România o țară fericită și nebiruită.

Pentru ajungerea acestui scop, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie a adresat Sfântului Sinod al Bisericii românești, următoarea întimpinare:

Prea Sfințit Sinod,

Crimele și fărădelegile din timpul mai recent, cum este aceea a uciderii avocatului dr. Eusebiu Popovici din partea unor elevi de liceu, trebuie să trezească mai mult sentimentul răspunderii în factorii de conducere ai sufletelor. Sentimentul răspunderii trebuie să se întemeieze pe principii solide, răspândite cu vreme și fără vreme.

Principiile vecinice ale creștinismului nu sunt cu destulă putere infiltrate în sufletul generației tinere, ca aceasta să se poată pătrunde în toate privințele de chemarea ei viitoare. Studiul religiunii este propus în școli în prea puține ore, iar profesorii de religie de multe ori sunt prea ocupați, având și alte slujbe. În Arad

am preoți cu prea multe ore de religie la școala primară, iar în unele eparhii profesorii de religie au și alte slujbe.

Propun deci ca Sf. Sinod să ia măsuri urgente pentru asanarea răului. Înainte de orice alte dispoziții trebuie să se hotărască de Sf. Sinod ca,

1. Profesorii de religie din școala secundară să nu poată ocupa nici de cum și altă ocupațiune, ca ei să se poată dedica mai temeinic chemării lor.

2. Religiuina să fie predată în școlile primare din orașe de către preoți anume instituți în posturi anume create și luate în bugetul Statului.

3. Să se introducă predarea religiunii în școlile de comerț și alte școli profesionale până la ultima clasă.

Vizitație canonică.

(Urmare și fine)

De aici am trecut la Topolovățul-Mic, o parohie mică, cu 200 suflete ort. române, administrată în mod provizor de preotul Lăpăduș. Poporul și-a propus să-și facă biserică și să aibă un preot stabil în parohie. S'a improvisat un sf. altar, înaintea școlii în care s'a făcut un scurt serviciu religios. După raportul preotului, P. Sf. Sa a ținut o frumoasă și instructivă predică despre îngrijirea sufletului. S'au distribuit broșuri.

De aici am întors la Topolovățul Mare la preotul Nicolae Ciurescu, care a dat în onoarea P. Sf. Sale o cină. Aici a fost găzduit P. Sf. Sa și peste noapte. În cursul cinei, corul din Topolovățul Mare și cel din Budinț au dat o serenadă în onoarea P. Sf. Sale, care vădit emoționat a mulțumit ambelor coruri pentru dragostea manifestată.

Luni dimineața în 23 Apr. a. c. am trecut la parohia Ictar. Aici P. Sf. Sa a fost însoțit și de Dl Dr. Dimitrie Nistor, prefectul județului Timiș-Torontal și de Dl Dr. Lucian Gheorghievici.

La intrarea în comună a fost întâmpinat de o mare mulțime de popor în frunte cu dl primpretor, dl notar, primarul comunei și corul bisericesc. Notarul comunei a binevenat pe P. Sf. Sa în numele populației din Ictar dorindu-i mulți fericți ani. P. Sf. Sa mulțumește pentru prea frumoasa primire ce i s'a făcut și binecuvântă poporul. Corul cântă „Intru mulți ani Stăpânel“ Dl prefect Dr. Dimitrie Nistor arată poporului, că însoțește pe P. Sf. Sa în această vizită canonică spre a dovedi, că e hotărât să colaboreze cu Biserica, respectiv cu P. Sf. Sa pentru binele și fe-

ricirea poporului român. Dl prefect este viu ovaționat de popor.

Prea Sf. Sa descinde la preotul locului, Const. Popovici, de unde este condus la sf. biserică cu procesiune, la care a luat parte aproape toată populația din comună.

Prea Sf. Sa săvârșește sf. liturghie asistat de doi protopopi, 8 preoți și doi diaconi. Răspunsurile au fost date de distinsul cor din Ictar, care face onoare corurilor noastre din Banat. Mai ales ne-a impresionat adânc cântarea Heruvicului, care a fost executată cu o precizie adevărat artistică. În cursul sf. liturghii, diaconul Constantin Ungureanu este hirotonit presbiter, iar candidatul de preoție Lazar Stoia, diacon.

La sfârșitul sf. liturghii — după ce preotul Constantin Popoviciu prezintă raportul despre situația parohiei — P. Sf. Sa ține o impresionantă predică despre sf. Gheorghe care a făcut pe mulți credincioși să lăcrămeze.

După serviciul religios, P. Sf. Sa însoțit de dl prefect Dr. Dimitrie Nistor, de dl Dr. Lucian Gheorghievici, de primpretorul și alți intelectuali din loc a vizitat casa culturală, unde corul bisericesc a executat mai multe cântări în onoarea P. Sf. Sale Părintelui Episcop, apoi a făcut vizite la mai mulți credincioși.

Parohia Ictar este bineorganizată, bine condusă și în deplin progres. Se vede că a avut și are preot și învățători vrednici ajutorați și de intelectuali și de popor.

Preotul Constantin Popovici a dat o masă în onoarea P. Sf. Sale și a oaspeților.

După masă am trecut la parohia Budinț, unde P. Sf. Sa, — asistat de un sobor de preoți — a săvârșit slujba vecerniei. Biserica a fost ticsită de popor. Răspunsurile au fost date de corul bisericesc, care merită toată lauda.

Raportul despre situația parohiei l-a făcut preotul Nicolae Ciurescu, care dă concurs preotului Constantin Popovici în administrarea provizorie a parohiei. Din acest raport constatăm cu bucurie, că această parohie are și a avut conducători buni, devotați bisericii și neamului.

Prea Sf. Sa ține o frumoasă și instructivă predică despre datoria părinților de a îngriji de educația religioasă morală a copiilor lor, care a impresionat adânc poporul.

După încheterea serviciului religios, trecem în casa culturală, unde Dl. prefect Dr. D. Nistor și Prea Sf. Sa dau poporului câte-va sfaturi de folos pentru promovarea culturii românești.

Cu aceasta s'a terminat programul vizitațiilor canonice în cele 5 parohii suspomenite.

Ținem să facem cunoscut, că conducătorii corului bisericesc din Budinț sunt: Constantin Cartanescu și Gheorghe Mărănescu. Dirijorul corului bisericesc din Topolovățul Mare este Dionisie Belințiu; iar con-

ducătorii corului bisericesc din Ictar sunt: Virgil Amandia, Constantin Popovici și Ioan Jucu, cărora și pe această cale le exprimăm mulțumirile noastre pentru râvna și munca depusă în serviciul bisericii.

La întoarcere Prea Sf. Sa distinge cu înalta sa vizită pe Dl. Dr. Lucian Gheorghevici și pe Prea C. Sa părintele protopop Iosif Goanță, ambii domiciliați în Recaș cari au însoțit pe Prea Sf. Sa în aceste vizitații canonice și cari și-au dat tot concursul, ca Prea Sf. Sale să i-se facă pretutindeni cea mai impozantă și călduroasă primire. Călăreții, îmbrăcați în port bănațenesc n'au lipsit dela nici o comună.

Mai multă grijă pentru Biserica națională.

În ședința Senatului dela 25 Aprilie a. c. preotul senator C. Pirtea spune, că în România întregită Biserica ortodoxă dominantă, a fost preterată tuturor cultelor eterodoxe. Salarul preoțimei a fost redus cu 65%, rămânând cu un salariu de mizerie. Oratorul cere guvernului să ia măsurile cuvenite, ca preoțimea să între în drepturile ei. Să se șteargă curba de sacrificiu. Să se suprimă impozitul pe epitrahil și echivalentul pe sesiunile parohiale. Preoții din întreaga țară să aibă dreptul la pensie în caz de boală, sau la împlinirea vârstei de 65 ani.

Domnul Alexandru Popescu-Necșești Ministru subsecretar de stat la Culte a răspuns următoarele:

În comunicarea ce se face pentru nevoile Bisericii ortodoxe române și pentru celelalte culte, sunt fericit a răspunde în numele guvernului, referindu-mă la partea ultimă din comunicare, care a scos în evidență programul pe care acest guvern l-a avut în vedere, când a luat răspunderea guvernării și anume restituția Bisericii ortodoxe române în toate drepturile sale.

De când s'a simțit criza, n'a fost categorie de funcționari ai acestui stat care să fie mai greu lovită, de cum au fost loviți preoții.

Toate curbele s'au aplicat preoților. N'a fost în stat o instituție mai neglijată decât Biserica și slujitorii ei.

Ei bine, de când și-a întocmit programul de realizări, guvernul actual s'a gândit să restabilească tot ceea ce printr'o omisiune regretabilă s'a neglijat, poate, în acest timp, care a fost acordat altor preocupări.

Și atunci, o primă preocupare a guvernului, s'a manifestat prin aceea, că pentru acest resort de stat s'a creat un subsecretariat ca să nu se piardă preocuparea de culte în majoritatea chestiunilor de instrucție care sunt în lotul Ministerului Instrucțiunii publice.

Mai departe, cu timpul se va forma chiar un

Minister separat al cultelor și artelor, pentruca tocmai să se reia tradiția pe care așa de strălucit a reprezentat-o d. Lapedatu în trecutul guvern.

Sunt autorizat să declar, că în colaborare cu Ministerul Finanțelor, vom găsi, în perioada de timp care se întinde asupra unei guvernări pe care noi o presimțim că va fi de lungă durată și de restituire a multor valori în stat, (aplauze) să aplicăm cu sfințenie și cu energie acest program, și cu privire la culte și la Biserica ortodoxă. (Aplauze).

Maica Domnului și purtarea bună.

Materialismul fără frâu din zilele noastre, dă dreptate deplină proverbului urât: „Obraznicul mănâncă praznicul”. După această învățătură nenorocită, în viață, nu poți da nainte, nu poți cuceri nici un loc bun și nu poți ajunge la nici o fericire, dacă nu dai din coate cu toată puterea, lăsând la o parte orice cugetare onestă și orice purtare fină.

De câteori nu cetim în ziare, că în cutare sală de spectacol a strigat cineva: Foc, foc, și atunci se începe o învălmășeală groaznică în loc să se apere unul pe altul, în loc să se deschidă ușile de salvare larg, se calcă unii pe alții și se omoară, cei mai tari, cei mai brutali scapă, iar cei mai slabi pier. *Adevărat, că cei fără nici un pic de răspundere în fața lui Dumnezeu rămân în viață, dar cu conștiința încărcată de nefericirea altora. E bine așa să-ți salvezi viața omorând pe alții? Sigur că nu, fiindcă conștiința împovărată cu păcatul omorării altora, te chinuie o viață întreagă și-ți răpește orice plăcere de a trăi.*

Materialismul, iubirea peste măsură a bunurilor pământești, dorește, ca purtarea oamenilor unul față de celălalt să fie cea din o sală căzută pradă flăcărilor să o transplantăm și în viața de toate zilele așa, că în loc să ne iubim și să ne ajutorăm unii pe alții, să facem ca fiarele sălbatice din pădure, să ne sfășiem unii pe alții.

Oriunde pătrunde această învățătură a materialismului, produce mari amărăciuni și mari rele, dar ravagiile cele mai groaznice le face în sufletele fetelor noastre, *otrăvindu-le și răpindu-le orice finețe și orice seninătate.*

Dacă nu ești de origine strălucită, dacă nu ai legături întinse și mi ales dacă nu ai zestre mare, trebuie să fi nenorocită în lumea aceasta. Iată crezul multor fete din ziua de azi. Dar dacă ar fi așa, atunci lumea în care

trăim noi, ar fi lumea cea mai rea posibilă, fiindcă numai un mic procent de fete se pot lăuda cu astfel de posibilități de fericire, procentul cel mare însă al fetelor sunt și fără origine mare și fără cunoștințe de ale atotputernicilor și fără punga mare de galbeni.

Fetele sub presiunea mediului uită, că mai este cineva care aranjează soarta omului pe acest pământ și acest cineva este Dumnezeu. De câteori nu s'a întâmplat și se mai întâmplă și azi, că prinți străluciți își iau de soție fete chiar sărace.

„A fost așa”, răspund fetele în lumea trecută, dar azi? Și noi trebuie să le răspundem, „este” și azi așa.

Aceea ce face o fată plăcută în fața lui Dumnezeu și în fața oamenilor, este, mai presus de toate bunătățile pământului „purtarea ei cea bună”. O fată cu suflet rău, cu purtări urâte, cu însușiri respingătoare, chiar dacă ar prinde fericirea după rețeta materialștilor, o pierde încurând fiindcă, nimănui nu-i convine și nu-i place duritatea, nesinceritatea și peste tot mentalitatea și purtarea urâtă.

În toate cazurile fericirea sau nefericirea unei fete nu este legată în primul rând, de condițiile externe, ci de felul sufletului ei. *Un suflet bun, un suflet carat, un suflet cizelat și o purtare frumoasă impun și cucerește pe toți.*

Francezii au cucerit lumea întregă, nu prin bogățiile și nu prin știința lor mare, ci prin purtarea lor fină. Francezul în orice împrejurare a vieții, știe să fie atent, plăcut și îndatoritor. Și adevărul e că, *purtarea fină*, la orice popor, la orice om, la orice bărbat, la orice femeie este puterea cea mai mare.

Multe fetițe nu de aceea nu-și pot cuceri fericirea dorită fiindcă nu au galbenii sunători, ci fiindcă sunt lipsite de cea mai mare atracție de *purtarea fină*.

Modelul dela care puteți învăța arta de a cuceri lumea este *Maica Domnului*.

În Viteem, când s'a născut Iisus Hristos, Maica Domnului știa că ce rol Dumnezeu va juca în viața ei și că ce glorie eternă îl va nimba creștetul și de aceea o vedem atât de *modestă*, atât de *senină*, atât de *blândă*, atât de *atentă*. Păstorii simpli și neștiutori sunt prinși cu aceeași dragoste ca și cei trei crai dela răsărit, lângă ieslea în care zace micul Iisus. Sfânta Evanghelie caracterizează așa de frumos atitudinea Maicei Domnului cu cuvintele: „Iar Maria păzea toate acele cuvinte cumpănindu-le în inima sa”.

Cât sgomot, câtă mândrie, cât fast a înconjurat viața altor femei din lumea aceasta,

cari au jucat un rol neasemănat cu mult mai mic în viața omenirii decât *Maica Domnului*, și apoi să termin cu desiluzia părăsirea de tot, rămânându-le numai groapa cu întunec și cu uitare.

Dar Maica Domnului deși este cea mai strălucită și cea mai binecuvântată între femei, nu a avut pe acest pământ nici un bun material, singura ei comoară netrecătoare însă i-a fost sufletul preafrumos și preabun.

Dragi fetițe, două poteci vă stau la dispoziție. Una este pe care vă îndeamnă să mergeți înțelepciunea acestei lumi și care are ca trepte de înălțare toate artificiile și toate apăsăturile urâte acestei lumi. Și cealaltă e cărarea modestă, dar adevărată pe care a mers Maica Domnului.

Pe această potecă din urmă nu poți merge înainte, decât cu mijloacele arătate de Maica Domnului. Diamantele și briliantele să nu fie agățate de grumazi și de urechi, ci ele să strălucească în sufletele voastre ca bunătate și frumseță.

Elena Dr. Cloroianu.
protopopeasă.

Predică la Dumineca Slăbănogului.

(a 4 a după Paști).

Iubiților creștini,

Sfânta noastră biserică, în aceasta a 4-a Duminecă după Paști, ne amintește de — marea întâmplare — care s'a petrecut cândva în Ierusalim, când Domnul vine și vindecă pe un olog de 38 ani la locul Vitezda.

Și cu bună seamă că biserica dacă s'a gândit să ne amintească aceasta întâmplare, a avut în vedere că Domnul prin fapta aceasta, a arătat prin bunătatea Sa că a venit ca să facă să dispară din omenire — toate boalele și neputințele.

Nu putea Dumnezeescul Mântuitor să sufere, ca omenirea să fie tiranizată atâta vreme de diavol, de aceea a venit să-i aducă — mângăere, fericire și bucurie.

Domnul arată cât este de îndurat față de omenirea, care e în nevoie.

Și mai ales astăzi, când și noi ne găsim în o situație destul de grea și când și d-voastră ați venit în această sfântă biserică fiecare cu gândul său, fiind în fața sf. altar — mai aproape de Dumnezeu — să-și reverse năcazurile sale în rugi către Dumnezeu, cerând alinare, ușurare și mântuire.

De aceea întâmplarea de astăzi, ne amintește mai

întălu de cece a făcut Domnul, dar apoi ne dă și învățături cum trebuie să alinăm durerile celor cuprinși de boale și suferințe.

Deci vă vom vorbi întălu despre:

1. întâmplarea aceasta și apoi despre
2. datorința noastră de a griji de cei bolnavi și suferinzi.

Iubiților,

Mântuitorul vine la Ierusalim ca să meargă la templu, dar la distanță de cam 50 m. de templu trece pe lângă — scaldătoarea oilor — numită evreește Betezda și vede o mulțime de bolnavi orbi, șchiopi și clunghi, cari stăteau în cele cinci foișoare și așteptau tulburarea apei.

E cunoscut că îngerul domnului, din când în când se pogora din ceriu și tulbura apa.

Și minunată era apa aceasta, căci nimeni nu poate bănuși când va binevoi, îngerul Domnului să se coboare să o tulbure și dacă se tulbura, nu toți cari se coborau în ea se însănătoșau, ci numai cel care, se pogora prima dată.

Între mulțimea de bolnavi, cari își așteptau vindecarea la acest lac de tămăduire, se găsește — un olog de 38 ani în boala sa.

Iată omul, care aproape întreaga lui viață, stătea chinuit de boală și aștepta ziua vindecării și nu des-nădăjdui timp de 38 ani.

Mântuitorul vine, îl vede și-l cuprinde mila de acest om nenorocit și plin de duloșie îl întreabă: „voești să fii sănătos“?

Și cum să nu volască a se însănătoși acela care nu putea a se ridica din patul și durerea sa, n'avea altă dorință mai fierbinte decât să-i sosească ceasul vindecării.

El răspunde, „Doamne“, om nu am care dacă se va tulbura apa care să mă bage în scaldătoare.

Bolnavul se plânge că n'a avut parte ca cineva să-l sprijinească spre a-și găsi vindecarea.

De acela însă de care nu i-să făcut milă nici unuia dintre confrății lui, i-s'a făcu milă, dulcelui Iisus, care-i spuse; „Ridică-te, ia-ți patul tău și umblă“ și'n aceeaș clipă, bolnavul se face sănătos, își ia patul și umblă.

În bucuria sa cea mare, el nici n'a apucat să-l întrebe pe binefăcătorul său cine este.

Dar mai pe urmă se duce în templu ca să mulțumească lui Dumnezeu pentru că a fost vindecat, aici îl întâlnește Domnul și-i zice: „Te-ai făcut sănătos, vezi să nu mai păcătuești!“

Acum știe el că Domnul a fost acela care l-a vindecat în mod minunat și l-a redat iarăși sănătos societății omenești.

Ne putem închipui că acest om, care s'a chinuit o viață întreagă în boala sa — fiind vindecat de Domnul — cu sentimente de adâncă recunoștință se

va fi alipit de Domnul Iisus, și-l va fi preamărit ca pe Domnul și binefăcătorul său.

Iubiților,

Din întâmplarea aceasta se desprind învățături de mari folos pentru viața și credința noastră.

Pentru credința noastră avem din nou o dovadă, că Domnul Iisus, este adevărat Fiu al lui Dumnezeu, care a făcut atât de mult bine și a vindecat pe atâția bolnavi de boalele lor și mai presus de toate ne-a mântuit de sub tirania diavolului și a păcatului.

Cât pentru purtarea noastră întâmplarea minunată de azi, ne arată cum trebuie să ne purtăm și noi față de frații noștri cari sunt în boale și neputințe.

Și'n adevăr, pușini sunt aceia cari pot zice că întodeauna au fost sănătoși pe deplin.

Spuneți mi voi, unde e acela pe care măcar odată, nu l-a despoiat boala de toată plăcerea și desfătarea bunurilor sale?

Și cu cât mai mare e durerea oamenilor care pelângă durerea boalei, simte însă și lipsa pâinei de toate zilele și a vestmântului în care și-ar învăli trupul.

Dar apoi cu cât mai tare i-se mărește durerea, văzându-se părăsit de toți, neavând în jurul său pe nimeni care să-l mai întoarcă de pe o parte pe alta.

Deci fiecare are boale și se cuvine să le aducem bolnavilor ajutor pentru că nemărginită e îndurarea lui Dumnezeu față de cei cari cercetează pe bolnavi.

Lor le va zice Iisus — „Intrucât ați făcut unuia dintre acești mai mici, Mie mi-ați făcut — Veniți de moșteniți împărăția ceriului care am gătit-o vouă, căci am fost bolnav și Mați cercetat.“

Dar mai mult decât de boalele corporale e cuprinsă astăzi aproape întreaga omenire de — boala sufletului.

Deci noi trebuie să grijim și de boala sufletului aproapelui, să-l luminăm pe cel bolnav sufletește, să-l facem să se rușineze de purtarea de până acum și să-l ducem pe calea cea adevărată.

Să le amintim acestora, că Mântuitorul lumii S'a pogorât din ceriu și a petrecut pe pământ o viață plină de sărăcie, îndurând și moartea de pe cruce, numai pentru mântuirea sufletului nostru.

Ce scump l-a fost deci Dumnezeescului Mântuitor sufletul nostru, ce scump ar trebui să ne fie și nouă și cât de mult ar trebui să ne fie aminte de curăția lui.

Să-le arătăm acestora că oricât de mari ar fi durerile corporale, de ar ține boala o viață întreagă, ele nu se pot asemăna cu chinurile ce-l așteaptă pe acela care și-a pierdut sufletul — pentru că aceste chinuri sunt veșnice.

Iubiților,

Ați auzit cum Domnul a vindecat în mod minunat pe ologul de 38 ani și că și noi avem bolnavii

noștrii — bolnavi trupește și sufletește — cari au mare lipsă de grija și luminarea noastră.

Lumina lui Hristos să se reverse în sufletele celor bolnavi sufletește ca să vadă strălucirea măririi Fiului lui Dumnezeu.

Istoria bisericească de până acum, ne arată frumoase exemple, că marii filozofi și bărbați învățați, la urma urmelor au căzut în genunchi și s'au închinat cu evlavie înaintea Domnului Iisus Hristos Mântuitorul nostru al tuturor.

Ne amintim de filosoful *Justin Martirul*, care și-a căutat liniștea sufletească în filosofia păgână și n'a găsit-o.

Ne amintim și de *Ioan Gură de Aur*, care ar fi putut trăi și ca avocat și retor ca urmaș al vestitului retor păgân Libaniu, dar și el a recunoscut că mai de preț decât toată învățătura lumească — e credința în Domnul Iisus Hristos.

Și ne mai amintim de *Sf. Policarp*, episc. Smirnei, care îndemnat fiind pe rug să se lepede de Domnul, răspunde prefectului; „de 86 de ani servesc Domnului Iisus Hristos și nu mi-a făcut nici un rău, de ce m'aș lepăda de Dănsul“ și moare cu seninătate moarte de martir pentru Domnul Iisus Hristos.

Iubiților,

Să urmăm și noi în credință și viață pe acești înaintași ai noștri.

Să ni se lumineze și nouă mintea ca să-L cunoaștem pe adevăratul doctor al trupurilor și sufletele noastre și să ne rugăm să ne învrednicească a sta lângă El, deapururi și'n ceriu. — Amin. —

Tralan Magoș

Licențiat al Facultății de Teologie
din Cernăuți.

Românismul la umbra Crucii.

De *Dr. Pompiliu Puticiu*
referent județean.

(Continuare)

Un publicist marcant francez, Julien Benda a făcut nu de mult constatarea foarte obiectivă în revista „Nouvelles Littéraires,“ că neamul românesc a fost straja neobosită a culturii apusene, ținând pe loc armatele turcești și că, sub spada ocrotitoare a Domnilor români a putut Apusul să se desvolte așa, cum știm că s'a desvoltat.

Iată dar o recentă și binevenită constatare făcută de un străin, că cultura apuseană a progresat în liniște grație numai nouă, cei ce, mereu cu pieptul spre Constantinopolul turcesc și în luptă cu izlamul, o apăram. În aceste condițiuni firește, că noi, după cum constată în unanimitate cărturarilor noștri, nu ne prea puteam desvolta culturalicește, decât făcând mici progrese la mari intervale de timp.

Dar oricât de rămași în urmă să fi fost noi față de popoarele de cultură latină, totuși, în toate domeniile de viață socială, cultura noastră, așa cum a fost ea, a știut să înregistreze și rezultate frumoase. Astfel de ex. școala „a pornit din tinda bisericilor și din chilia mănăstirilor“ zice d. prof. univ. Lupaș, „și a fost ocrotită până în pragul zilelor noastre, sub aripile autorității religioase. Aceste școli au fost până în veacul 16-17 singurele izvoare de lumină și învățatură.“ Intregul nostru progres cultural ni era legat de biserică; Românul a fost sculptor când trebuia să decoreze biserica; era pictor când trebuia să orneze păreții templelor sale; era poet, sau scriitor, când trebuia să scrie psaltiri, sau vreo carte bisericească, fie că trebuia să le traducă din limba slavonă, fie ca să le scrie românește direct.

La adăpostul bisericii noastre am putut desvolta și în Ardeal de ex. o activitate patriotică, care să pregătească terenul spre Unirea din 1918. Grație sentimentului nostru evlavios și Bisericii ort. în primul rând, am putut avea noi aici școlile confesionale românești, ziare, cărți, reviste, societăți etc., cari prin numărul lor, reprezentau o forță de necombătut în susținerea limbii și credinții noastre. Un fapt îmbucurător ce între toate împrejurările trebuie relevat, căește că, de orice religie să fi fost Românii ardeleni, e fapt înregistrat de istorie, că el, deopotrivă, fiecare dela ușa bisericii lui, susținea cu tărie drepturile noastre seculare asupra acestui pământ al Daciei Traiane!

Deasemenea și în Vechiul Regat Român, și acolo, bisericii i-a revenit sarcina și meritul de a fi pregătit sufletește și culturalicește un popor, pe care începură a-l pândi tot mai stăruitoare evenimentele din 1877 și 1918. „Biserica aceasta — fiind vorbă de biserica ortodoxă — a pleurat curaj vitejesc în sufletul luptătorilor, cari s'au sacrificat fără preget, — scrie d. prof. univ. Lupaș, — pentru biruința Crucii lui Hristos, apărându-și deodată cu creștinătatea, sărăcia și nevoile Neamului“... Această biserică ortodoxă a îndemnat pe Ștefan cel Mare și sfânt să declare în solia trimisă Venețienilor la 1478, că mai bine vrea o sută de mii de morți, decât să se supună păgânilor. Ea a însuflețit pe Mihai Viteazul, în ziua de 13 August să între în lupta dela Călugăreni cu oaste pușină, dar sub acoperământul sfintei Crucii și invocând ajutorul Mântuitorului. Ea, această biserică, a dat lui Constantin Brâncoveanu tăria de a suporta cu resemnare creștinească nenorocirea ce l-a ajuns. Ea a picurat, în sfârșit preoților și țăranilor ardeleni, martirizați în cursul sec. XVIII. de uneltele Habsburgilor tăria sufletească, de a-se împotrivi cu un impresionant eroism colectiv, tuturor ispitelor și casnelor, strigând în glas mare, încât a pătruns până la noi hotărârea de ei exprimată, la 1723, de a rămânea statornici în credința ortodoxă, de care sfântă credință

— au zis ei — „nici sabia, nici focul, nici închisoarea, nici sărăcia, nici nevoia, nici goana, nici moartea să nu-i poată despărți... Și nu l-a despărțit, — ne spune d. prof. Lupas, nici pe el, nici pe urmașii lor, — dintre cari unii, cei din regiunea Seliștei, au preferit să le putrezească oasele în temnița fioroasă din Kufstein, alții cei din regiunea Bistriței, căzând în genunchi, în fața regimentului de husari de sub comanda generalului conte Adam Bethlen, strigau cu glas mare, să li se tale mai bine tuturor capetele, decât să fie siliiți a-și părăsi legea!”

Ca gândul la Hristos și la sfânta Cruce a fost lansată doar și acea „Proclamație” revoluționară din 9 Iunie 1848 dela Izlaz, o comună în județul Romanai, care astfel cuvântează: „Și voi, binecuvântați săteni, frați ai lui Hristos, munca voastră, pâinea și vinul se prefac în trupul și sângele Domnului, voi sunteți filii Cerului, filii păcii și ai Tării, ... pe voi v'a fericit Mântuitorul lumii”... „stați dar la locul vostru, că ziua a venit”... În același spirit e rostită și cuvântarea lui Rosetti, membru în guvernul provizoriu, în fața adunării reprezentanților țărănimii și proprietarilor, din 9 August 1848: „Acum nu ne mai temem — zicea Rosetti — pentru că, această adunare, în care să află unul lângă altul, cel bogat cu cel sărac, cel fericit cu cel nenorocit, cea ce avea totul cu acela ce nu avea nimic, cea ce era stăpân cu acela ce era rob, — în această adunare, zic, făcută întocmai după cuvintele lui Iisus, — Dumnezeu va fi în mijlocul ei, și acolo unde este Dumnezeu, toți sunt frați, și gurile când se deschid spre a vorbi, răsuflând aerul cel curat al frăției, vor rosti legea lui Dumnezeu!”

(Va urma)

INFORMAȚIUNI.

Oaspeți înalți. Marți în 1 Mai l. c. au sosit în vizită la P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie: P. P. S. S. Lor Episcopii Gherontie dela Constanța și Cosma al Dunării de jos.

Marți după masă cei trei înalți prelați au fost la sf. Mănăstire Bodrog, unde au servit sf. Vecernie și au înălțat rugăciuni pentru credincioșii noștri din eparhia Aradului. Miercuri P. P. S. S. Lor, au vizitat instituțiile mai de seamă din Arad.

Inspekția P. Sfinției Sale Episcopului Grigorie în Timișoara. Luni, în 30 Apr. a. c. P. Sf. Sa Episcopul nostru Grigorie, însoțit de P. C. protopop Dr. P. Țiucra a inspectat învățământul religios la liceul C. Diaconovici-Loga.

P. S. Sa Episcopul Grigorie, membru de onoare al „Sindicatului Ziaristilor din Bănat”. Adunarea generală a Sindicatului ziaristilor profesioniști, din Bănat, ținută în 22 Aprilie a. c. la Lugoj, apreciind meritele deosebite dezvoltate de P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, pe terenul cultural publicistic, l-a proclamat pe P. S. Sa membru de onoare.

În zilele trecute s'a prezentat la reședința episco-

pească delegație a sindicatului, și-a predat P. S. Sale diploma de onoare.

O țară în care deputații sunt luați la răspundere pentru atitudinea lor creștinească. Nu de mult în casa lorzilor din Anglia s'a desbătut un proiect de lege, care voia să oprească punerea în circulație a instrumentelor de prohibiție a nașterii de prunci. Mulți au luat cuvântul împotriva proiectului, iar dintre senatorii catolici nici unul nu a sprijinit proiectul, pentru acest motiv folle catolice din Anglia au pornit o vie campanie împotriva senatorilor cari nu și-au făcut datoria de creștini!

Am dori să știm, oare la noi câți din deputații și senatorii de totdeauna își fac datoria de creștini și în parlament!

O sectă ucigașă. În provincia Kenia din Africa de Sud există o sectă nouă cu numele: „Mesia Cel Negru”. Aderenții sectei pretind că ei sunt în posesia unor puteri divine, în temelul căroraucid pe creștinii de altă credință! Cu adevărat sectă primejdioasă!

Monumentul iubirei creștine. Republicele Peru și Chile în amintirea păcii încheiate, au ridicat un monument uriaș pe muntele Marra D'arcia. Pe un soclu de granit se ridică uriașul monument de bronz, reprezentând pe Hristos cu inscripția: *Iubiți-vă unii pe alții!*

Divorțuri. Corpul profesoral al ualversității Columbia din New-York a stabilit prin secția științelor sociale că în America de Nord în anul trecut au fost cincisute de mii de divorțuri. Val de bleții copii ai părinților divorțați, cari nu cred în sfințenia tainei căsătoriei.

Făină unguerească la Vatican. Într'o revistă catolică unguerească cetim, că statul papal a transportat mai multe vagoane de făină unguerească. Ungurii catolici sunt mândrii, că făina lor are căutare.

În Elveția este frumosul obicei că ori de câte ori se naște un copil, să se sădească un pom.

500 Milioane de meri sunt în toată lumea. Dintre aceștia cel mai mulți — un sfert — sunt în America.

Front Antimasonic a făcut populația din Harbin ca să lupte împotriva curentelor masonice și internaționale.

BIBLIOGRAFII:

Dr. Giorgiu Popa, un om de școală și cultură (1841—1897) de Dr. Gh. Ciuhandu, cu o prefață de P. S. Sa Episcopul Roman Ciorogariu.

Părintele protopop Dr. Gh. Ciuhandu consilier la episcopia din Arad, ca un vrednic și pasionat scrutător al trecutului nostru, ne-a dat iarăș în mână o carte de valoare.

Este biografia lui Dr. Giorgiu Popa fost referent școlar la episcopia Aradului. În legătură cu activitatea mănoasă a acestui fiu luminat născut în județul Bihor, părintele Ciuhandu descrie documentat și într'o limbă frumoasă, frumoase crâmpee din istoria noastră b'sericească — împletită așa de strâns cu cea națională — din Ardeal. Cartea are 10 capitole.

Întâi, prefața P. S. Sale Episcopului Roman Ciorogariu. Urmează:

1. Vechea familie preoțească Popa, din Câmpani (Bihor).

2. Tinerețea lui Giorgiu Popa: Studiul și intrarea în viața publică.

3. În brazdă culturală-școlară la Arad.

4. Concepția sa culturală și de viață.

5. Concepția sa politică-națională.

6. Cadrul general al problemei școlare.

7. Dr. Giorgiu Popa: Omul.

8. Intre rude și prieteni.

9. Amurg și sfârșit; păreri contemporane.

10. Epilog și două datorii morale.

La fine autorul face următoarea propunere:

1. Despărțământul Arad al „Astrei”, care prin fuzionare a moștenit dela Asociația Culturală Arădană biblioteca lui Dr. Giorgiu Popa, să binevoiască a reconstitui acea bibliotecă, și de a pune la dispoziția Marelui Bibliotecar a Academiei teologice, sau la a Palatului cultural din Arad, cu titlul de „Biblioteca Dr. Giorgiu Popa”, cum fusese și dorința moștenitorilor, cari au dăruit-o Asociației, dorind ca ea să fie chivernisită separat. S'ar săvârși astfel un act de datornică pietate, iar biblioteca ar putea fi utilizată mai bine.

2. Casa părintească a lui Dr. Giorgiu Popa, aflătoare încă în bună stare în comuna Câmpanii-de-Jos, situată la drumul mare ce duce dela Beiuș la Vașcău, să fie înfrumusețată cu o placă comemorativă, cum s'a făcut și cu casa lui Miron Pompliu, dela Șteiu. Iar numele acestui om de școală și cultură „Dr. Giorgiu Popa” să fie atribuit vreunei școli potrivite din Bihor.

În această privință frații Bihoreni au cuvântul. Cartea cuprinde 144 pagini. Prețul 100 lei, tipărită în bune condiții tehnice. Cartea aceasta va forma o podoabă în bibliotecile și pe masa celor ce iubesc trecutul neamului românesc. O recomandăm cu căldură preoțimei noastre pentru bibliotecile particulare și parohiale.

O piesă pentru teatru religios.

Din teascurile Tipografiei Diecezane din Arad a ieșit de curând o piesă religioasă în trei acte sub titlul „Iosif”. Scrisă de preotul *Florea Codreanu*, din Arad, ea este tipărită cu gândul la copiii și tineretul satelor noastre. Știm că pe sate se caută foarte mult piesele religioase, iar librăriile duc lipsă de ele. „Iosif” răspunde unui trebuințe. Ținându-se cu credincioșie de istoria și de textul Sfintei Scripturi, ea va aduce bucurie și seninătate sufletească celor ce vor vedea-o pusă în scenă.

De obicei, piesele teatrale pentru sate caută să pună în scenă grozavul, oribilul, crimele, uciderile, spre a impresiona.

„Iosif” e o abatere. Ne poartă în sfere sufletești înalte și senine, înconjură tot ce ar putea să displacă, tot ce ar fi desgușător.

„Iosif” ne învață despre iubirea de frate și această învățătură o ia, o simți din fiecare scenă, din fiecare vorbă și mai ales din întregul piesei. E totodată una din cele mai potrivite broșuri pentru premierea copiilor la examene.

Se vinde la Librăria Diecezană din Arad. Costul Lei 6.—

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei Sat-chinez, în urma rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 2239 | 1934 se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Sesiunea parohială.

2. Casa parohială.

3. Stolele legale.

4. Biroul parohial răscumpărat, conform deciziei Ven. Consiliu eparhial Nr. 2239 | 1934, cu folosința alor 3 jugh. pământ bisericesc.

5. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de clasa 1. (primă).

Alesul va predica regulat și va catehiza elevii școlilor primare din loc, fără nici o remunerație din partea parohiei.

Impozitele după venitele parohiale cad în sarcina celui ales.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Sat-chinez, se vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesc ort. rom. din Vlaga, iar reflectanții se vor prezenta — observând dispozițiile §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii — în sf. biserică din Sat-chinez, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sat-chinez, la 10 Aprilie 1934.

Consiliul parohial.

În înțelegere cu: *Sava Tr. Seculin* protopop,

3—3

Publicație de licitație.

Consiliul parohial ortodox român din comuna Agraș, județul Arad, publică licitație pentru zidirea bisericii în valoare de 1,400,000 Lei conform planului și devizului întocmite de arhitect Rafiroiu S.

Licitația se ține în ziua de 10 Mai 1934 ora 14 în localul școlii de Stat.

Planurile, devizul și condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la Oficiul parohial între orele 9—12.

La licitație pot lua parte numai ingineri și măiestri constructori.

Ofertele se vor face numai pe blanchetele tipărite ce se găsesc la Oficiul parohial.

Romul Motorca
președinte.

